

ข่าวเดือนการระบาดของศัตรูพืช

ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชจังหวัดสุพรรณบุรี

๒ หมู่ ๑๒ ต.พลับพลาไชย อ.อู่ทอง จ.สุพรรณบุรี ๗๒๑๖๐ โทร.๐๓๕ - ๔๘๑๑๒๖ - ๗

ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๗ เดือนกันยายน ๒๕๕๙

เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล

เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลเป็นแมลงศัตรูข้าวประเภทปากดูด อยู่ในอันดับโฮมออปเทอร่า แมลงที่อยู่ในอันดับนี้ ได้แก่ แมลงประเภทเพลี้ยต่างๆ เช่น เพลี้ยกระโดด เพลี้ยจักจั่น แมลงหวี่ขาว เพลี้ยแป้ง เป็นต้น เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลมีความเฉพาะเจาะจงต่อพืชอาหารเพียงชนิดเดียวคือข้าว เท่านั้น ทั้งระยะตัวอ่อนและตัวเต็มวัยจะดูดกินน้ำเลี้ยงจากเซลล์ท่อน้ำ ท่ออาหารบริเวณโคนต้นข้าวเหนือน้ำ ต้นข้าวจะแสดงอาการ ใบเหลืองเหี่ยวแห้งตายเป็นหย่อมๆ เรียกว่า อาการฮ็อพเพอร์เบิร์น นอกจากนี้เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลยังเป็นแมลงพาหะนำเชื้อโรควิวรัส ซึ่งเป็นสาเหตุของโรคใบหงิก หรือโรคจู๋

ลักษณะการทำลาย

แนวทางการป้องกันกำจัด

ขั้นแรก เลือกพันธุ์ข้าวที่มีความต้านทานต่อเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล เช่น สุพรรณบุรี๑
สุพรรณบุรี๒ สุพรรณบุรี๕๐ ปทุมธานี๑ พิษณุโลก๒ ชัยนาท๑ และชัยนาท๒

ขั้นที่สอง ต้องทำการสำรวจแปลงนาทุกสัปดาห์หลังจากข้าวออก ถ้าพบจำนวนตัวอ่อนของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล แต่ยังไม่ถึง๑๐ ตัวต่อกอให้สารสกัดสะเดาในอัตรา ๑๐๐ – ๑๒๐ ซีซี /น้ำ ๒๐ ลิตร ผสมสารจับใบฉีดพ่นในช่วงเย็นหรือใช้เชื้อราบีวเวอร์เรีย ฉีดพ่น อัตรา ๑ กิโลกรัม ต่อน้ำ ๒๐๐ ลิตร ผสมสารจับใบฉีดพ่นในช่วงเย็น **หากมีความจำเป็นต้องใช้สารเคมี** ให้ใช้สารบูโพรเพซิน (แอปพลอด ๑๐ % WP) อัตรา ๒๕ กรัม/น้ำ ๒๐ ลิตร หรือใช้สารอโทเฟนพอกซ์(ทริบอน ๑๐ % EC) อัตรา ๒๐ ซีซี ต่อ น้ำ ๒๐ ลิตร หรือ บูโพรเพซิน/ไอโซโพรคาร์บ (แอปซิน/มิพซิน ๕ %/ ๒๐% WP) อัตรา ๕๐ กรัม ต่อ น้ำ ๒๐ ลิตร ฉีดพ่นเมื่อพบเป็นระยะตัวเต็มวัยเป็นส่วนใหญ่

เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลที่ตายเนื่องจากการใช้เชื้อราบีวเวอร์เรีย

โรคไหม้ (Rice Blast Disease)

บวมในน่าน้ำฝน ข้าวพันธุ์พื้นเมืองไวต่อช่วงแสง ส่วนใหญ่พบในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันตก และภาคใต้

สาเหตุ เชื้อรา *Pyricularia grisea* Sacc

อาการแผลรูปตาตรงกลางมีสีเทา

อาการใบไหม้คล้ายน้ำร้อนลวก

อาการ

ระยะกล้า ใบมีแผลจุดสีน้ำตาลคล้ายรูปตา มีสีเทาอยู่ตรงกลางแผลประมาณ ๒-๕ มิลลิเมตร และความยาวประมาณ ๑๐-๑๕ มิลลิเมตร แผลสามารถขยายลุกลามและกระจายทั่วบริเวณใบ ถ้าโรครุนแรงกล้าข้าวจะแห้งพับตาย อาการคล้ายถูกไฟไหม้

ระยะแตกกอ อาการพบได้ที่ใบ ข้อต่อของใบ และข้อต่อของลำต้น ขนาดแผลจะใหญ่กว่ามักพบในระยะกล้า แผลลุกลามติดต่อกันได้บริเวณข้อต่อ ใบจะลักษณะแผลซ้ำน้ำตาลดำ และมักจะหลุดออกจากกาบใบเสมอ

ระยะออกรวง (โรคเน่าคอรวง) ถ้าข้าวเพิ่งจะเริ่มให้รวง เมื่อถูกเชื้อราเข้าทำลาย เมล็ดจะลีบหมด แต่ถ้าเป็นโรคตอนรวงข้าวแก่ใกล้เก็บเกี่ยว จะปรากฏรอยแผลซ้ำน้ำตาลที่บริเวณคอรวง ทำให้เปราะหักง่าย รวงข้าวร่วงหล่นเสียหายมาก

การแพร่ระบาด

พบโรคในแปลงที่ต้นข้าวหนาแน่น ทำให้ลมอับ ถ้าใส่ปุ๋ยสูงและมีสภาพแห้งในตอนกลางวันและชื้นจัดในตอนกลางคืน น้ำค้างยาวนานถึงตอนสายราว ๙ โมง ถ้าอากาศค่อนข้างเย็น อุณหภูมิประมาณ ๒๒-๒๕ องศาเซลเซียส ลมแรงจะช่วยให้โรคแพร่กระจายได้ดี

แนวทางการป้องกันกำจัด

ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชจังหวัดสุพรรณบุรี ขอแนะนำดังนี้

๑. ใช้เมล็ดพันธุ์ต้านทานโรค เช่น สุพรรณบุรี๑ สุพรรณบุรี๒ สุพรรณบุรี๖๐ สุพรรณบุรี๙๐ ชัยนาท๑ พิษณุโลก๑

ข้อควรระวัง ข้าวพันธุ์สุพรรณบุรี๑ สุพรรณบุรี๖๐ และชัยนาท๑ ที่ปลูกในภาคเหนือตอนล่างพบว่าแสดงอาการรุนแรงในบางพื้นที่และบางปี โดยเฉพาะเมื่อสภาพแวดล้อมเอื้ออำนวย เช่น ฝนพำ หรือหมอกน้ำค้างจัด อากาศเย็น ใส่ปุ๋ยมากเกินไปหรือเป็นดินหลังน้ำท่วม

๒. หวานเมล็ดพันธุ์ในอัตราที่เหมาะสม คือ ๑๕-๒๐ กิโลกรัม/ไร่ ควรแบ่งแปลงให้มีการถ่ายเทอากาศดี และไม่ควรรีใส่ปุ๋ยไนโตรเจนสูงเกินไป ถ้าสูงถึง ๕๐ กิโลกรัม/ไร่ โรคไหม้จะพัฒนาอย่างรวดเร็ว

๓. ใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา ป้องกันการเกิดโรคเชื้อรา โดยใช้ครั้งที่ ๑ คลุกหรือแช่เมล็ดพันธุ์ข้าว ครั้งที่ ๒ ฉีดพ่นร่วมกับสารเคมีคุม/สารเคมีกำจัดวัชพืช ครั้งที่ ๓ ฉีดพ่นข้าวอายุประมาณ ๒๕-๓๐ วัน และครั้งที่ ๔ ฉีดพ่นร่วมกับฮอร์โมนกระตุ้นการออกรวง

๔. หากจำเป็นต้องใช้สารเคมีคลุกเมล็ดพันธุ์ป้องกันกำจัดเชื้อรา แนะนำ คาซูกาไมซิล ไตรโซคลาโซล คาร์เบนดาซิม โพรคลอราซ ตามอัตราที่ระบุ ในแหล่งที่เคยมีโรคระบาดและพบแผลโรคไหม้ทั่วไป ๕ เปอร์เซ็นต์ ของพื้นที่ใบ ควรฉีดพ่นสารป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น คาซูกาไมซิล อีดีเฟนฟอส ไตรโซคลาโซล ไอโซโปรไทโอเลน คาร์เบนดาซิม ตามอัตราที่ระบุ (ที่มา : สำนักวิจัยและพัฒนาข้าว กรมการข้าว)

เกษตรกรหรือผู้สนใจมีข้อสงสัยสามารถสอบถามเพิ่มเติมได้ที่ ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตร
ด้านอารักขาพืชจังหวัดสุพรรณบุรี โทร ๐๓๕-๔๘๑๑๒๖ ในวัน เวลาราชการทุกวัน

ที่ปรึกษา สมคิด เฉลิมเกียรติตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชจังหวัดสุพรรณบุรี
กองบรรณาธิการ วันชัย ไพรศรีจันทร์, วีระพงษ์ ฉ่ำมาก, วีรธรรม ชูใจ, มาลินี หนูงาม: วิชา งามยิ่ง
บรรณาธิการ นภัสวรรณ กระจ่างกุล

ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชจังหวัดสุพรรณบุรี

๒ หมู่ ๑๒ ต.พลับพลาไชยอ.อู่ทอง จ.สุพรรณบุรี ๗๒๑๖๐

โทร : ๐ ๓๕๔๘ ๑๑๒๗ โทรสาร : ๐ ๓๕๔๘ ๑๑๒๖

E Mail : pmc02@doae.go.th Website : www.pmc02.doae.go.th

